

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova

IP Centrul de Excelență în Economie și Finanțe

Director IP Centrul de Excelență în Economie și Finanțe

" 10 "

Curriculumul la disciplina

F.03.O.010 Introducere în microeconomie

Specialitatea: **41220 Finanțe și bănci**

Calificarea: **Ofițer operațiuni financiar-bancare**

Chișinău 2023

Aprobat la:

Ședința Consiliului metodico-stiințific al Centrului de Excelență în Economie și Finanțe, proces-verbal nr. 3 din "09" 10 2023

Director adjunct pentru instruire și educație

Angela BOTEZATU

Ședința catedrei "Finanțe", proces-verbal nr. 2 din "11" 09 2023

Șef catedră

Ala ROLLER

Autori:

1. *Galina BUGENKO*, master în management, grad didactic superior, IP Centrul de Excelență în Economie și Finanțe
2. *Oxana CIOBANU*, master în științe economice, grad didactic II, IP Centrul de Excelență în Economie și Finanțe

Recenzenți:

1. *Eugeniu CODREANU*, director clienți corporate, BC "Moldindconbank" SA
2. *Mihaela BOTEZATU*, manager relații cu clienții IMM, BC "Moldindconbank" SA
3. *Sergiu ȘOIMU*, director ÎM "First Audit International" SRL

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://edu.gov.md/ro/content/curriculum-invatamintul-profesional-tehnic-postsecundar>

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională.....	4
III. Competențele profesionale specifice disciplinei	5
IV. Administrarea disciplinei	6
V. Unitățile de învățare.....	6
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	7
VII. Studiu individual ghidat de profesor.....	7
VIII. Lucrările practice recomandate.....	8
IX. Sugestii metodologice	8
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	9
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu.....	10
XII. Resursele didactice recomandate elevilor.....	10

I. Preliminarii

Economia formulează legi și principii care sunt folosite nu numai pentru a explica, ci și pentru a prognoza producerea unor fapte și fenomene, precum și pentru a influența desfășurarea lor. Înțelegerea legilor, principiilor economice contribuie la formarea capacităților de anticipare, de identificare a soluțiilor pentru atenuarea consecințelor negative provocate de factori destabilizatori.

Statutul Curriculumului. Curriculumul disciplinar la *"Introducere în microeconomie"* este un document normativ și obligatoriu pentru pregătirea specialiștilor în domeniul de formare profesională *Finanțe, activitate bancară și asigurări*, specialitatea *Finanțe și bănci* în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar.

Funcțiile de bază ale Curriculumul sunt:

- didactică și desfășurarea procesului educațional din perspectiva unei pedagogii axate pe competențe;
- reper pentru proiectarea și formarea de competențe la elevi;
- componentă de bază pentru elaborarea strategiei de evaluare și certificare;
- componentă fundamentală pentru elaborarea manualelor, ghidurilor metodologice, testelor de evaluare.

Beneficiarii Curriculumului. Curriculumul este destinat:

- profesorilor din instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar;
- autorilor de manuale și ghiduri metodologice;
- elevilor care își fac studiile la specialitățile din domeniul economiei;
- membrilor comisiilor pentru examenele de calificare;
- membrilor comisiilor de identificare, evaluare și recunoaștere a rezultatelor învățării, dobândite în contexte non-formale și informale.

Scopul. O etapă importantă în pregătirea viitorilor specialiști este componenta economică, deoarece ea reprezintă baza oricărei activități umane. Adaptarea la noile condiții ale pieței presupune cunoașterea factorilor ce determină procesele și fenomenele economice precum și conceptele fundamentale ale economiei: nevoile umane, cererea, oferta, echilibrul pieței, echilibrul consumatorului, echilibrul producătorului, productivitatea factorilor de producție, costurile de producție și posibilitatea obținerii profitului, piețele concurențiale etc. În aceste circumstanțe disciplina *"Introducere în microeconomie"* este fundamentală în formarea viitorilor specialiști.

Curriculumul este structurat în 7 unități de învățare care au drept **scop** familiarizarea elevilor cu mecanismele funcționării microeconomiei și tendințele teoriei economice contemporane. Pentru accentuarea caracterului practic-aplicativ al unității de curs se recomandă cadrelor didactice corelarea teoriei cu exemple din economia națională și internațională. Se pune accentul pe domeniul de pregătire al elevilor; analiza unor procese și fenomene economice referitoare la economia Republicii Moldova în spațiul economic european și mondial.

Unitățile de curs ce necesită a fi studiate până la demararea procesului de instruire la disciplina *"Introducere în microeconomie"* sunt:

- U.02.O.004 Bazele legislației;
- U.02.O.005 Bazele antreprenoriatului;
- F.02.O.009 Corespondența de afaceri;
- P.04.O.049 Practica de inițiere în specialitate.

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Motivația studierii disciplinei "*Introducere în microeconomie*" este determinată de faptul că fundamentele teoretico-metodologice și aplicative însușite la această unitate de curs reprezintă premisele unei noi pregătiri ale elevilor pentru celelalte discipline economice din planurile de învățământ. Numai în acest context se asigură formarea unor economiști cu profil larg, cu o gândire creativ-prospectivă, capabili să se încadreze cu profesionalism la locul de muncă și să contribuie la soluționarea problemelor economice.

Omul desfășoară activitatea economică de producție într-un cadru istoricește determinat în condițiile utilizării unor resurse limitate. Apare astfel necesar ca activitatea economică să fie analizată atât în funcție de amploarea sa, cât și din perspectiva finalității scontate. Scopurile propuse trebuie ierarhizate pe diferite perioade, iar comportamentul omului se impune a fi evaluat în relația sa cu tehnica și societatea. Aceste și altele sunt conceptele care contribuie la crearea gândirii economice cu scopul soluționării situațiilor de problemă.

Principiile și metodele de comparație a veniturilor marginale și costurilor marginale, precum și modalitățile de maximizare a profitului formează la viitorul specialist sau antreprenor filosofia gestionării business-ului și a instrumentelor decizionale argumentate teoretic care se revăd în activitățile reale. Demersul didactic va contribui la dezvoltarea gândirii critice și creative la elevi, motivării interesului pentru dezvoltarea profesională.

Cunoștințele acumulate și abilitățile formate la disciplina "*Introducere în microeconomie*" vor servi ca fundament pentru formarea profesională a elevilor în cadrul următoarelor unități de curs:

F.04.O.011 Introducere în macroeconomie;

F.04.O.012 Bazele contabilității;

F.04.O.013 Monedă și credit;

S.05.O.020 Inițiere în firma de exercițiu;

S.07.O.024 Finanțele întreprinderii;

S.07.O.027 Analiza situațiilor financiare.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei

În conformitate cu prevederile Standardului de pregătire profesională la specialitatea *Finanțe și bănci*, domeniul de formare profesională: 412 Finanțe, activitate bancară și asigurări, unitatea de curs "*Introducere în microeconomie*" contribuie la formarea următoarelor *competențe profesionale*:

CP 1.1. Utilizarea cunoștințelor de bază pentru explicarea și interpretarea unor variate tipuri de concepte, situații, procese, proiecte asociate domeniului finanțe și bănci.

CP 1.2. Cunoașterea, înțelegerea conceptelor, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului finanțe și bănci, utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională.

Competențele profesionale specifice disciplinei:

CS 1. Delimitarea conceptelor și modelelor economice în studierea proceselor și fenomenelor economice.

CS 2. Identificarea cererii și ofertei ca formă de legătură și coordonare a activității agenților economici.

CS 3. Aplicarea elasticității în analiza microeconomică.

CS 4. Aprecierea echilibrului consumatorului și producătorului în perioada lungă și scurtă de timp.

CS 5. Interpretarea relațiilor dintre costurile de producție și condițiile de maximizare a profitului.

CS 6. Estimarea activității firmei în condițiile concurenței perfecte și imperfecte.

IV. Administrarea disciplinei

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Semestrul	Numărul de ore				Modalitateade evaluare	Numărul de credite
			Total	Contact direct		Lucrul individual		
				Prelegeri	Practică/ Seminar			
F.03.O.010	Introducere în microeconomie	3	90	45	15	30	Examen	3

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
Unitatea de învățare 1. Microeconomia – domeniul științei economice	
UC1. Definirea obiectului și metodelor de studiu a teoriei economice. UC2. Clasificarea nevoilor, bunurilor și resursele economice. UC3. Estimarea costului de oportunitate.	1.1. Obiectul de studiu și metoda teoriei economice. 1.2. Nevoile umane, resursele și bunurile economice-caracteristica și tipologia lor. 1.3. Activitatea economică și fazele ei. 1.4. Problemele fundamentale ale economiei. Costul de oportunitate.
Unitatea de învățare 2. Piața și mecanismul pieței	
UC1. Determinarea trăsăturilor și funcțiilor pieței. UC2. Prezentarea grafică, analitică și tabelară a cererii și ofertei. UC3. Aprecierea rolului statului în stabilirea echilibrului economic.	2.1. Piața – trăsăturile și funcțiile ei. 2.2. Esența cererii. Modalitatea de determinare, funcția, formele, excepțiile. 2.3. Esența ofertei. Modalitatea de determinare, funcția, formele, excepțiile. 2.4. Echilibrul pieței: concept, modificarea, factorii determinanți.
Unitatea de învățare 3. Elasticitatea cererii și ofertei	
UC1. Determinarea elasticității cererii în funcție de preț, venit, prețul altor bunuri. UC2. Determinarea elasticității ofertei.	3.1. Elasticitatea cererii după preț. 3.2. Elasticitatea cererii după venit și după prețul altor bunuri. 3.3. Elasticitatea ofertei. Tipurile elasticității.
Unitatea de învățare 4. Teoria comportamentului consumatorului	
UC1. Descrierea modelului de comportament al consumatorului. UC2. Construirea curbei "preț - consum" și modelarea acesteia. UC3. Construirea curbei "venit - consum" și modelarea acesteia.	4.1. Elementele modelului de comportament al consumatorului. Noțiunea de utilitate. 4.2. Teoriile utilității. Tipuri de utilitate. 4.3. Curbe de indiferență și caracteristicile lor. Rata marginală de substituție. 4.4. Constrângerea bugetară. Decizia optimă a consumatorului.
Unitatea de învățare 5. Teoria comportamentului producătorului	
UC1. Identificarea sistemului factorilor de producție. UC2. Analiza izocuantei și particularitățile ei; compararea procesului de producție în perioadă scurtă și lungă de timp. UC3. Determinarea combinației optime a factorilor de producție. UC4. Stabilirea condițiilor extinderii la scară a producției.	5.1. Definirea producției. Funcția de producție și particularitățile ei. 5.2. Izocuanta și harta izocuantelor. Substituirea factorilor de producție. 5.3. Procesul de producție în perioadă scurtă și lungă de timp. 5.4. Extinderea la scară a producției.
Unitatea de învățare 6. Costurile de producție și posibilitatea obținerii profitului	

Unități de competență	Unități de conținut
UC1. Identificarea și clasificarea costurilor de producție. UC2. Explicarea costurilor de producție în perioadă scurtă și lungă de timp. UC3. Analiza izocostului și efectului de extindere la scară. UC4. Stabilirea pragului de rentabilitate.	6.1. Conceptul și clasificarea costurilor de producție. 6.2. Costurile de producție în perioadă scurtă și lungă de timp. 6.3. Izocostul și echilibrul producătorului. Efectul de extindere la scara producției. 6.4. Profitul – tipologia, factorii, maximizarea. Pragul de rentabilitate.
Unitatea de învățare 7. Întreprinderea în cadrul piețelor concurențiale	
UC1. Identificarea particularităților concurenței perfecte și imperfecte. UC2. Analiza condițiilor de maximizare a profiturilor și a comportamentului strategic pe piața cu concurență imperfectă.	7.1. Concurența - esența, funcțiile, clasificarea. 7.2. Întreprinderea în condițiile pieței cu concurență perfectă. 7.3. Întreprinderea în condițiile pieței de monopol și monopolistică. 7.4. Activitatea firmei pe piața oligopolistă.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr.crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul Individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Microeconomia – domeniul științei economice	10	5	1	4
2.	Piața și mecanismul pieței	13	6	2	5
3.	Elasticitatea cererii și ofertei	11	6	3	2
4.	Teoria comportamentului consumatorului	13	6	2	5
5.	Teoria comportamentului producătorului	15	8	2	5
6.	Costurile de producție și posibilitatea obținerii profitului	16	8	3	5
7.	Întreprinderea în cadrul piețelor concurențiale	12	6	2	4
	Total	90	45	15	30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Una din cerințele majore ale învățământului modern este aceea de a forma la elevi deprinderi de studiu individual, care să dezvolte capacitatea de a gândi și acționa liber și creativ. Profesorul va oferi elevilor maximum 2 produse pentru realizarea studiului individual ținând cont de subiectele recomandate.

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
Unitatea de învățare 1. Microeconomia – domeniul științei economice			
1.1 Costul de oportunitate. Posibilitățile de producție.	Aplicații practice de calcul a costului de oportunitate.	Prezentarea aplicațiilor practice rezolvate	săptămâna 1-3
Unitatea de învățare 2. Piața și mecanismul pieței			
2.1 Esența cererii. Modalitatea de determinare, excepțiile.	Investigarea cererii pentru bunuri și servicii (la alegere).	Prezentarea rezultatelor	săptămâna 4-6
Unitatea de învățare 3. Teoria comportamentului consumatorului			

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
3.1 Elementele modelului de comportament al consumatorului. 3.2 Constrângerea bugetară. Decizia optimă a consumatorului.	Problemă. Studiu de caz	Prezentarea problemei rezolvate, Studiului de caz	săptămâna 7-8
Unitatea de învățare 6. Costurile de producție și posibilitatea obținerii profitului			
4.1 Costul de producție și pragul de rentabilitate.	Studiu de caz	Prezentarea Studiului de caz	săptămâna 9-11
Unitatea de învățare 7. Întreprinderea în cadrul piețelor concurențiale			
5.1 Comportamentul firmei în condițiile de concurență monopolistică și de oligopol în Republica Moldova	Proiect în grup: compararea strategiilor de stabilire a prețului pe diferite piețe.	Demonstrație, prezentarea și analiza proiectului	săptămâna 12-14

Studiile individuale pot fi încărcate pe platforme online, inclusiv Google Classroom.

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr. crt.	Unități de învățare	Tema lucrării
1.	Microeconomia - domeniu al științelor economice	Analiza resurselor economice și rolul lor în dezvoltarea societății.
2.	Piața și mecanismul pieței	Modalitățile de formare și influență a echilibrului pieței. Politica de prețuri în Republica Moldova.
3.	Elasticitatea cererii și ofertei	Aplicarea teoriei elasticității în analiza microeconomică.
4.	Teoria comportamentului consumatorului	Măsurarea utilității optime a consumatorului.
5.	Teoria comportamentului producătorului	Aplicarea indicatorilor procesului de producție pe termen scurt și lung.
6.	Costurile de producție și posibilitatea obținerii profitului	Măsurarea costului, venitului, profitului întreprinderii.
7.	Întreprinderea în cadrul piețelor concurențiale	Modalități de stabilire a prețului pe piața cu concurență perfectă și imperfectă.

IX. Sugestii metodologice

Modul de organizare a activității didactice în vederea formării la elevi a competențelor formulate în curriculumul disciplinar va fi stabilit de fiecare profesor în parte în funcție de specificul grupului de lucru, și cerințelor de conținut. Ca urmare, predarea și învățarea se vor realiza prin utilizarea celor mai adecvate metode, procedee și mijloace didactice care să stimuleze gândirea și trăirile elevului. Elevul trebuie să-și asume un rol activ, dezvoltându-și tehnici de învățare eficiente care sporesc șansele de reușită școlară și profesională. Pentru ca demersul profesorului și a elevilor să aibă rezultat pozitiv este necesară adoptarea unei strategii de acțiune cât mai adecvate obiectivelor propuse, vârstei elevilor și specificului conținuturilor de înșușit. Astfel, metodele și procedeele recomandate spre utilizare sunt: exercițiul, rezolvarea de problemă, studiul de caz, investigarea ș.a. În cadrul prelegerilor și seminarelor sunt recomandate pentru realizarea competențelor și scopului disciplinei utilizarea metodelor centrate pe elev, combinate cu cele tradiționale.

În contextul digitalizării procesului educațional vor fi valorificate instrumentele Google (Google Meet, Google Drive, Google Forms, Jamboard etc.), Wordwall, Livresq etc.

Rolul profesorului este cel de îndrumare, elevul este cel care se informează pentru a ajunge la crearea competențelor ce corespund calificării profesionale.

Tehnologiile didactice aplicate în procesul instructiv-educativ vor fi indicate în proiectele didactice elaborate de profesor în funcție de specificul și particularitățile de vârstă ale elevilor.

Cunoștințele dobândite, deprinderile formate și valorile internalizate prin participarea la activitățile didactice permit elevilor identificarea și selectarea unor criterii în baza cărora să se poată raporta critic la realitatea economică, să exprime atitudini active, pozitive față de aspectele și problemele lumii reale. Importantă este și perspectiva interdisciplinară în abordarea didactică a disciplinelor economice, precum și contribuția semnificativă a acestora la formarea competențelor.

Cadrul didactic este în drept să selecteze tematica studiilor individuale recomandate precum și a lucrărilor practice. În proiectarea didactică de lungă și scurtă durată profesorul se va ghida de prezentul curriculum și va planifica ore de sinteză, evaluare și activitățile practice.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

În cadrul unității de curs se vor utiliza diferite forme de evaluare (verbală, scrisă, curentă, tematică etc.), pentru a asigura eficiența procesului de evaluare. Pentru evaluarea scrisă vor fi elaborate teste, fișe, exerciții etc., care au drept scop dezvoltarea la elevi a capacităților de sinteză și de sistematizare a cunoștințelor. Pornind de la specificul învățământului profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, se recomandă ca evaluarea să se bazeze pe produsele propuse pentru a fi elaborate:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Teste de evaluare cu itemi	- Corectitudinea interpretării itemului propus spre rezolvare. - Corespunderea rezolvării propuse de condițiile indicate în item. - Corectitudinea metodei utilizate de rezolvare. - Corectitudinea selectării răspunsului (pentru itemi cu alegere duală). - Integritatea și corectitudinea setului de selecții (pentru itemi cu alegere multiplă). - Stabilirea corectă a perechilor corelate (pentru itemii tip asociere). - Corespunderea răspunsului setului prestabilit de valori. - Corespunderea răspunsului cerințelor din enunțul itemului (în cazul itemilor cu răspuns deschis).
2.	Exercițiu	- Corectitudinea strategiei de rezolvare. - Corectitudinea aplicării formulelor. - Corectitudinea rezultatelor. - Modul de prezentare a rezultatelor. - Modul de interpretare a rezultatelor.
3.	Problema rezolvată	- Înțelegerea problemei. - Formularea și testarea ipotezelor. - Stabilirea strategiei rezolutive. - Reprezentarea și interpretarea rezultatelor.

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
4.	Demonstrație	- Formularea de ipoteze. - Corectitudinea ipotezei. - Corectitudinea concluziei. - Corectitudinea raționamentelor. - Calitatea expunerii textuale și grafice.
5.	Argumentare scrisă	- Corectitudinea formulării temei. - Selectarea și structurarea logică a argumentelor. - Apelarea la propria experiență în explicarea supozițiilor. - Utilizarea limbajului de specialitate, respectând normele lingvistice.
6.	Argumentare orală	- Corectitudinea formulării temei. - Structurarea logică a tezelor propuse pentru discuție. - Apelarea la propria experiență în argumentare. - Utilizarea corectă a mijloacelor orale de exprimare.
7.	Studiu de caz	- Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. - Calitatea soluțiilor, ipoteze propuse. - Corectitudinea lingvistică a formulării. - Logica formulării. - Rezolvarea corectă a problemei. - Aprecierea critică, individualitatea răspunsurilor.

Unitatea de curs *"Inițiere în microeconomie"* se finalizează cu examen. **Nota finală** la unitatea de curs se va calcula reieșind din următoarele: 60% din media notelor curente și 40% din nota de la examen.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Pentru desfășurarea orelor teoretice și practice la disciplina *"Inițiere în microeconomie"* sunt necesare condițiile elementare cum sunt prezența scaunelor, meselor de școală, tablei, manuale. Este de dorit să fie calculatoare, proiector, ecran, acoperire wi-fi pentru utilizarea mijloacelor vizuale, prezentărilor, proiectelor, dar și practicarea unor simulări.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	BALAN, A. <i>Microeconomie: comportamentul economic al consumatorului</i> : (teorie și practică). Chișinău, ASEM, 2007. ISBN978-9975-75-120-9.	Biblioteca CEEF	12
2.	BĂLĂCEANU, C. <i>Microeconomie</i> . București : Editura C. H. Beck, 2007. ISBN978-973-115-034-5.	Biblioteca CEEF	17
3.	BUCOS, T. <i>Teorie economică: suport didactic</i> . Vol. 1: Microeconomie, ASEM, Chișinău, 2013, ISBN 978-9975-4361-4-4.	Biblioteca CEEF	15
4.	BUCOS, T., BARBĂNEAGRĂ, O. <i>Teorie economică (Microeconomie) / Aplicații</i> . Chișinău: ASEM, 2013	Biblioteca CEEF	12
5.	HĂMURARU, M. <i>Teorie economică. Microeconomie: concepte și aplicații</i> , Chișinău : USM, 2011. ISBN978-9975-	Biblioteca CEEF	9

	71-162-3.		
6.	SÂRBU, O. <i>Indicații metodice și teste la disciplina "Microeconomie"</i> : pentru studenții spec.: 361.1 – Contabilitate, Chișinău: UASM, 2011. ISBN978-9975-64-204-0.	Biblioteca CEEF	10
7.	Tomșa, A. <i>Teorie economică</i> vol.I, <i>Microeconomie</i> , Chișinău, 2012.	Biblioteca CEEF	20
8.	<i>Teorie economică</i> : [pentru uzul studenților] / col. de aut.: E. Feuraș [et al.] ; coord.: Aurelia Tomșa ; ASEM, Cat. "Teorie și Politici Economice", Chișinău, 2012.	Biblioteca CEEF	20
9.	TROFIMOV, V. <i>Teorie economică. Microeconomie</i> MOLDCOOP; Univ. Cooperatist - Comercială din Moldova Chișinău : UCCM, 2013. ISBN 978-9975-114-36-3.	Biblioteca CEEF	15
10.	Materialele Băncii Naționale a Moldovei	www.bnm.md	Nelimitat
11.	Materialele Biroului național de statistică al Republicii Moldova	https://statistica.gov.m d/	Nelimitat
12.	Materialele Camerei de Comerț și Industrie	www.chamber.md	Nelimitat